

1. OKTÓBER 2005

AFLAHEFTI

Fiskistofu

FISKVEIÐIÁRÍÐ 1. SEPTEMBER 2004 – 31. ÁGÚST 2005

Aflaheimildir

Í töflunni til hægri sést úthlutað aflamark (og krókaafلامark) fiskveiðisársins 2004/05, sérstakar úthlutanir og aflamark sem flutt var frá síðasta fiskveiðisári. Aflamark til ráðstöfunar sem leiðir af þessum þremur stærðum sést svo í 4. töludálki. Til samanburðar kemur svo fram í töflunni afli fiskveiðisársins í þessum tegundum. Næstu dálkar töflunnar sýna hvernig útgerðarmenn hafa nýtt innbyggðan sveigjanleika í aflamarkskerfinu til að laga aflann að aflaheimildum fiskveiðisársins.

Í aðalatriðum var afli fiskveiðisársins 2004/05 í takti við aflamark. Afli íslenska þorsksins var 209,2 þúsund tonn en aflamark 207,4 þúsund tonn. 4,4 þúsund tonna aflaheimildir í þorski eru fluttar til fiskveiðisársins 2005/06 þó afli fiskveiðisársins 2004/05 hafi verið meiri en aflamark sem var til ráðstöfunar. Dálkurinn „Tilfærsla“ sýnir notkun heimilda til að skipta aflamarki í einni botnfisktegund í aflamark í annari botnfisktegund. Skiptigildið ræðst af þorskígildisstuðlum tegundanna. Vegna markaðsverðmætis aflamarks í þorski þá er þorskur sjaldan nýttur í tilfærslu í aðrar tegundir og aflamarki annarra botnfisktegunda má ekki breyta í þorsk. Af þessu leiðir að tegundatilfærsla í þorski er oftast lítil. Undanþágur frá aflamarkskerfinu eru því helsta ástæða þess að hægt er að flytja aflamark í þorski til næsta fiskveiðisárs þótt þorskaflí fiskveiðisársins 2004/05 sé meiri en aflamarkið. Vegna undanþáganna reiknaðist 6,3 þúsund tonna þorskaflí á fiskveiðisárinu 2004/05 ekki til aflamarks. Þar vega þyngst 2,9

þúsund tonna línuvillun, 1,8 þúsund tonn sem eynamerkt voru Verkefnasjóði sjávarútvegsins og 1,6 þúsund tonn af undirmálsþorski sem reiknaðist ekki til aflamarks.

Tegundatilfærsla fiskveiðisársins 2004/05 fór að mestu í að mæta góðri ýsuveiði og í hagræðingu aflaheimilda í kolategundum. Lítil afli úthafsækju og

loðnu varð hins vegar til þess að talsvert magn veiðiheimilda í þessum tegundum féll niður ónýtt í lok veiðitímabíla eða 10,7 þúsund tonna aflamark í rækju og 164 þúsund tonna aflamark í loðnu.

Veiðitímabil loðnu markast ekki af fiskveiðisári. Þess vegna kemur aflamark í loðnu ekki fram í töflunni.

Aflaheimildir fiskveiðisárið 2004/05

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	Aflamark- og krókaafلامarksskip					Aflamark		Afli Utan aflamarks
	Úthlutað aflamark	Sérstakar úthlutanir	Frá fyrra ári	Aflamark alls	Afli	Til næsta árs	Tilfærsla	
Þorskur	192,7	10,1	4,6	207,4	209,2	4,4	-0,1	-6,3
Ýsa	86,1	3,2	4,9	94,2	97,4	4,1	5,8	-1,6
Ufsi	67,8	2,3	2,5	72,5	71,0	3,0	3,5	-0,4
Karfi	57,0	0,0	8,2	65,2	60,9	4,6	0,4	0,0
Langa	4,0	0,0	0,2	4,2	4,5	0,3	0,6	0,0
Keila	3,5	0,0	0,5	4,0	3,6	0,3	-0,1	-0,1
Steinbítur	11,5	0,9	2,0	14,4	14,2	1,9	1,3	-0,4
Skötuselur	2,0	0,0	0,2	2,2	2,4	0,1	0,3	0,0
Grálúða	15,0	0,0	4,6	19,6	13,0	2,6	-3,8	0,0
Skarkoli	5,0	0,0	0,3	5,3	6,2	0,3	1,2	0,0
Þykkvalúra	1,8	0,0	0,1	1,9	2,5	0,0	0,8	0,0
Langlúra	2,0	0,0	0,0	2,0	2,2	0,0	0,2	0,0
Sandkoli	5,0	0,0	1,3	6,3	2,9	0,7	-2,7	-0,2
Skráplúra	5,0	0,0	0,8	5,8	1,1	0,6	-3,6	-0,3
Síld	110,0	0,0	5,2	115,2	114,2	0,9		0,0
Humar	1,5	0,0	0,3	1,8	1,8	0,0		0,0
Úthafsækja	15,1	0,0	3,7	18,9	5,3	2,8		0,0
Innfjarðarækja	0,5	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0		0,0

Afli eftir skipaflokkum

Taflan til hægri sýnir afla íslenskra skipa af öllum veiðisvæðum eftir skipaflokkum fiskveiðiárið 2004/05.

Flokkun í togara, báta og smábáta byggir á stærð og gerð skipanna og helstu veiðiaðferð. Í töflunni eru talin til togara stór fjölveiðiskip, sem beitt er jöfnum höndum til veiða með rækjuvörpu og til veiða uppsjávarfiska með nót og flotvörpu. Skipting í báta og smábáta á aflamarki miðast við lengd bátanna. Bátar lengri en 15 m eru taldir „bátar“ en bátar styttri en 15 m teljast „smábátar“.

Heildaraflinn á fiskveiðiarinu 2004/05 var 1.769,1 þúsund tonn. Að venju voru það „bátar“ sem báru mestan hlut á land eða 1.031,2 þúsund tonn. Togarar voru með 659,5 þúsund tonna afla og krókaafلامarksbátar með 61,9 þúsund tonn. Uppsjávartegundir vega þyngst í afla „báta“. Afli togara og krókaafلامarksbáta samanstendur að jafnaði af verðmætari fisktegundum.

Markverðasta breyting frá fyrri árum að því er varðar skiptingu aflans eftir skipaflokkum er sú að sóknarkerfi hefur verið lagt af og aðeins fáir sóknardagabátar, sem nýta tímabundna heimild til veiða undir sóknar marki, voru að veiðum. Þannig var afli sóknardagabáta á fiskveiðiarinu aðeins 0,4 þúsund tonn en aflinn var 10,3 þúsund tonn fiskveiðiarinu 2003/04.

Afli fiskveiðiárið 2004/05 eftir skipaflokkum

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	Aflamarksskip og krókaafلامarksbátar				Sóknardagabátar	Samtals
	Bátar	Togarar	Smábátar	Krókaafلامark		
Þorskur	82,8	78,7	10,9	36,4	0,4	209,2
Norðurishafsporskur	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0	7,5
Ýsa	36,4	43,1	1,7	16,1	0,0	97,4
Ufsi	8,1	60,1	0,5	2,3	0,0	71,0
Karfi	5,7	54,8	0,0	0,3	0,0	60,9
Úthafskarfi	0,0	17,6	0,0	0,0	0,0	17,6
Steinbítur	5,7	3,4	0,4	4,7	0,0	14,2
Grálúða	1,6	11,5	0,0	0,0	0,0	13,0
Skarkoli	5,1	0,6	0,4	0,1	0,0	6,2
Annar flatfiskur	8,5	0,7	0,1	0,1	0,0	9,5
Annar botnfiskur	10,7	8,8	1,0	1,8	0,0	22,3
Samtals botnfiskur	164,6	286,9	15,0	61,9	0,4	528,8
Síld	71,2	43,0	0,0	0,0	0,0	114,2
Norsk - íslensk síld	72,7	68,5	0,0	0,0	0,0	141,2
Loðna	432,7	169,5	0,0	0,0	0,0	602,2
Kolmunnir	280,9	84,1	0,0	0,0	0,0	365,0
Samtals uppsjávarfiskur	857,5	365,1	0,0	0,0	0,0	1.222,7
Humar	1,9	0,1	0,0	0,0	0,0	1,9
Rækja	2,2	3,4	0,3	0,0	0,0	5,8
Rækja af Flæmingjagrunni	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	4,0
Hörpudiskur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annar afli	5,0	0,0	0,8	0,0	0,0	5,9
Heildarafli	1.031,2	659,5	16,2	61,9	0,4	1.769,1

Fimm fiskveiðiar

Afli í helstu fisktegundum

Í töflu til hliðar kemur fram afli íslenskra skipa í helstu tegundum fiskveiðiarin 2000/01 til 2004/05.

Afli fiskveiðisins 2004/05 var sá minnsti síðan fiskveiðiárið 1997/1998 og u.p.b. 150 þúsund tonnnum minni en meðalafli síðustu tíu ára. Íslensk skip færðu á land 1.769 þúsund tonn á árinu en afli fiskveiðisins 2003/04 var 1.775 þúsund tonn. Fiskveiðiárið 1996/97 barst mestur afli á land eða 2.185 þúsund tonn.

Botnfiskaflinn hefur aukist verulega síðustu fiskveiðiar. Veldur þar mestu vaxandi ýsu- og úfsaafli. Afli þessara tegunda hefur meira en tvöfaldast síðustu fimm fiskveiðiar, eða úr 71,2 þúsund tonnnum fiskveiðiárið 1999/2000 í 168,4 þúsund tonn fiskveiðiárið 2004/05.

Afli einstakra uppsjávartegunda hefur sveiflast en samantlagður afli þeirra hefur verið tiltölulega stöðugur í meira en áratug. Síld og loðna skila auknum tekjum. Vinnsluskip veiða og vinna vaxandi hluta afla þessara tegunda.

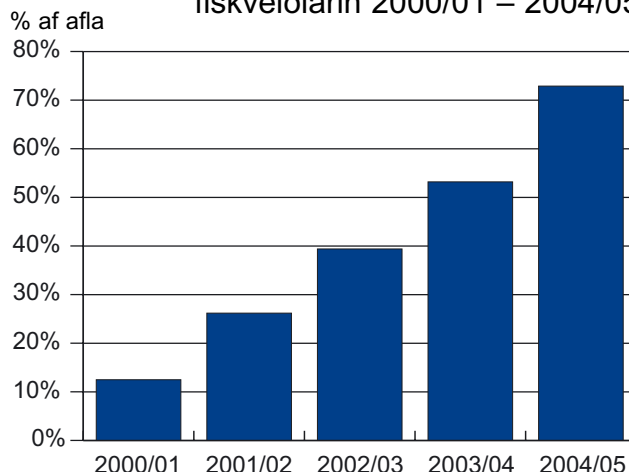
Rækjuafli hefur minnkað verulega síðustu ár. Mestur var rækjuafli 95,1 þúsund tonn fiskveiðiárið 1995/96 og aflaverðmæti rækjunnar var þá fimmtungur af heildaraflaverðmæti íslenskra skipa. Fiskveiðiárið 2004/05 var rækjuafli aðeins tíundi hluti aflans 1995/96 og hlutfall rækju í heildaraflaverðmæti hefur minnkað enn meira. Hörpudiskveiði hefur legið niðri tvö síðustu fiskveiðiar.

Afli íslenskra skipa fiskveiðiarin 2000/01 – 2004/05

Afli upp úr sjó – Þús. tonn

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/2005
Borskur	221,7	216,9	196,6	219,4	209,2
Barentshafsporskur	4,9	7,1	7,2	4,8	7,5
Ýsa	40,1	41,7	55,7	78,5	97,4
Ufsi	31,4	36,4	47,6	56,3	71,0
Karfi	59,1	65,9	64,9	49,7	60,9
Úthafskarfi	32,7	50,2	47,5	40,0	17,6
Steinbítur	18,1	13,7	17,0	13,3	14,2
Grálúða	20,3	19,3	20,3	15,8	13,0
Skarkoli	4,9	4,4	5,4	5,9	6,2
Annar flatfiskur	9,8	10,9	11,0	10,8	9,5
Annar botnfiskur	18,5	19,0	18,6	20,1	22,4
Samtals botnfiskur	461,6	485,4	491,7	514,5	528,8
Síld	101,0	101,4	96,1	125,7	114,2
Norsk - íslensk síld	78,1	126,4	123,2	89,0	141,2
Loðna	928,5	1.051,3	727,9	517,5	602,2
Kolmunn	325,3	341,8	397,1	492,0	365,0
Samtals uppsjávartegundafiskur	1.433,0	1.620,9	1.344,3	1.224,2	1.222,7
Humar	1,4	1,6	1,7	1,5	1,9
Rækja	24,5	31,0	26,7	19,3	5,8
Rækja af Flæmingjagrunni	5,9	5,4	5,1	3,9	4,0
Hörpudiskur	8,2	6,6	4,5	0,0	0,0
Annar afli	5,1	11,6	14,4	12,1	5,8
Heildarafli	1.939,7	2.162,5	1.888,5	1.775,5	1.769,1

Norsk-íslensk síld – í vinnslu um borð í vinnsluskipum fiskveiðiarin 2000/01 – 2004/05

Veiðarfæraskipting

Skipting afla eftir veiðarfærum

Taflan til hliðar sýnir skiptingu afla í tegundum, sem bundnar eru aflamarki, eftir helstu veiðarfærum fiskveiðiarin 2000/01 til 2004/05. Aflinn er reiknaður til þorskígilda samkvæmt þorskígildisstuðlum hvers fiskveiðiárs.

Þorskígildi tegundar lýsir í megindráttum aflaverðmæti hennar. Upplýsingar í töflu ná til meira en 95% af verðmæti heildarafla þessara fiskveiðiára.

Að því er aflaverðmæti varðar er botnvarpan mikilvægasta veiðarfæri íslenskra skipa og í hana tekin 43,2% aflans fiskveiðiárið 2004/05 í þorskígildum. Í flotvörpum veiddist svo meirihluti 18,0% heildaraflans sem fengust í "önnur veiðarfæri". Mikill hluti afla uppsjávartegunda og mestallur afli úthafskarfa er veiddur í flotvörpu. Umtalsverður afli var veiddur í önnur togveiðarfæri, eins og rækju- og humartroll. Togveiðar vega því afgerandi þyngst í aflaverðmæti íslenskra skipa.

Talsverðar sveiflur hafa verið í hlutdeild veiðarfæra í afla síðustu ár. Sveiflurnar stafa að nokkru af breytingum þorskígildisstuðla milli ára.

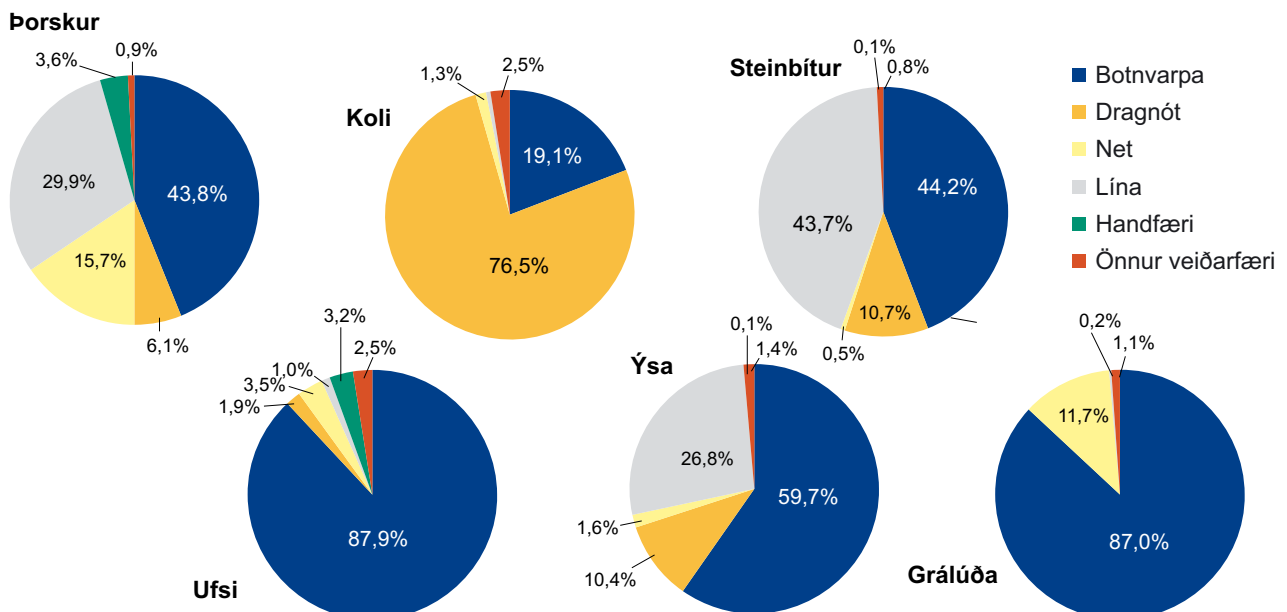
Þorskígildi hvers árs %	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/2005
Botnvarpa	41,5%	42,7%	40,4%	41,5%	43,2%
Dragnót	5,8%	5,2%	5,7%	6,8%	6,7%
Handfæri	3,7%	3,7%	3,1%	2,9%	1,7%
Lína	15,8%	12,2%	12,5%	15,7%	17,6%
Net	12,5%	9,4%	7,8%	8,5%	7,9%
Nót	6,5%	9,0%	6,7%	6,6%	7,9%
Annað	14,2%	17,9%	23,9%	18,0%	18,0%
	100%	100%	100%	100%	100%

Veiðarfæraskipting helstu botnfisktegunda

Í meðfylgjandi kökuritum er sýnd veiðarfæraskipting afla helstu botnfisktegundanna fiskveiðiárið 2004/05. Veiðar nokkurra fisktegunda eru bundnar tilteknum veiðarfærum. Koli er t.d. veiddur í dragnót, grálúða og karfi í troll og steinbítur á línu.

Hlutfall afla einstakra tegunda eftir veiðarfærum virðist ekki hafa breyst verulega undanfarin ár, þó er greinilegt að lægra hlutfall steinbíts er veitt á línu en undanfarin ár. Skýrist það af minni steinbítsafla krókabáta síðustu ár. Reyndar hefur talsverður hluti krókaafلامarks í steinbít fallið niður ónýtt undanfarin tvö fiskveiðiár. Hins vegar hafa aflamarksskipin nýtt árlegt aflamark í steinbít á sama tíma en sá afli er að mestu veiddur í botnvörpu.

Afli í helstu tegundum botnfiska skipt eftir veiðarfærum fiskveiðiárið 2004/05

Afli krókabáta

Tafla til hliðar og súlurit sýna þróun afla krókabáta sem hlutfall af heildarafla helstu botnfisktegunda og aflamagn þeirra fiskveiðiarín 2000/01 til 2004/05.

Á fiskveiðiarínu 2004/05 voru krókabátar sameinaðir undir einu stjórnkerfi veiða. Afli þeirra jókst nokkuð frá fyrra fiskveiðiaríni. Munar þar mest um aukinn ýsuafli. Einnig óx hlutur þeirra í afla mikilvægustu tegundanna, þorsks og ýsu, frá fyrra ári.

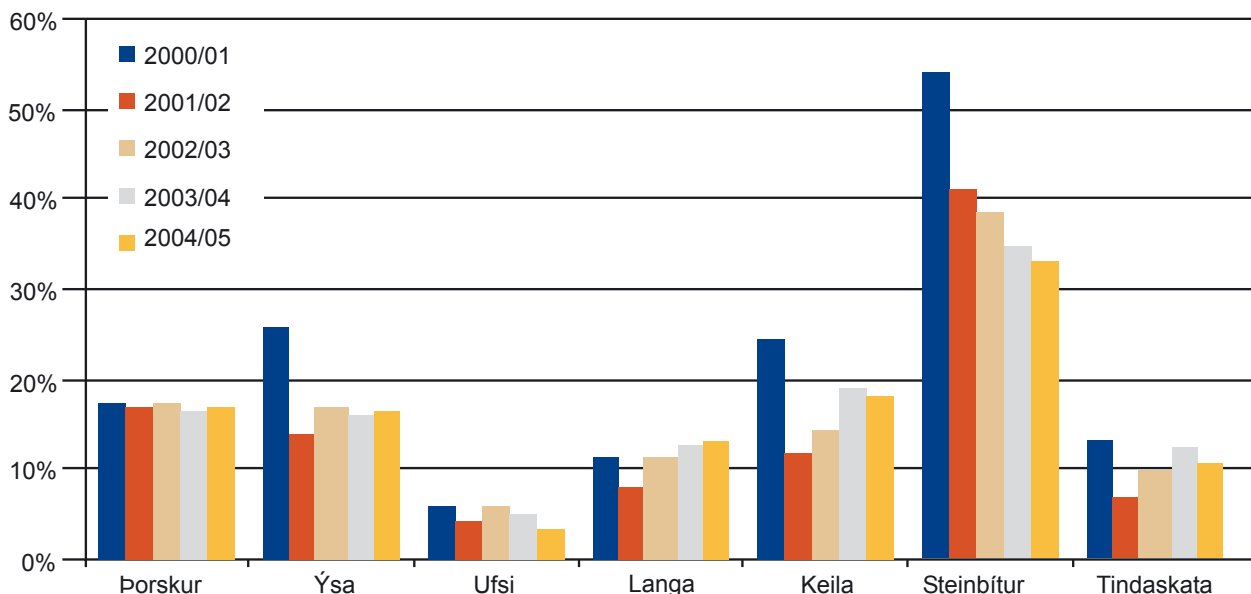
Afli krókabáta upp úr sjó (óslægt) fiskveiðiarín 2000/01 – 2004/05

Þús. tonn	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Þorskur	38,9	37,7	35,5	37,0	36,8
Ýsa	10,3	5,8	9,5	12,6	16,1
Ufsi	1,9	1,6	2,9	2,9	2,3
Karfi	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3
Langa	0,4	0,2	0,4	0,5	0,6
Keila	0,9	0,4	0,5	0,7	0,7
Steinbítur	9,8	5,6	6,5	4,6	4,7
Tindaskata	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
Skarkoli	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Annað	0,3	0,2	0,3	0,3	0,6
Samtals	63,1	51,9	56,1	59,2	62,3

Súluritin að neðan sýna hlutfall afla krókabáta af heildarafla þorsks, ýsu, löngu, keilu og steinbíts fiskveiðiarín 2000/01 til 2004/05. Hlutdeild krókabátanna í afla þessara tegunda náði hámarki á fiskveiðiarínu 2000/01 en það var síðasta veiðitímabilið sem krókabátar gátu aflað veiðireynslu sem krókaafhlutdeildin miðaðist við.

Afli krókabáta fiskveiðiarín 2000/01 – 2004/05

Hlutfall krókabáta af heildarafla nokkurra fisktegunda

Flutt milli fiskiskipa

Flutningur aflahlutdeilda

Tafla til hægri sýnir flutning aflahlutdeilda milli skipa fiskveiðiarín 2000/01 til 2004/05. Áberandi mikil aflahlutdeild í ýsu er flutt milli skipa síðustu fiskveiðiar, væntanlega til að mæta aukningu í afla. Aflahlutdeild krókaafلامarksbáta var í fyrsta sinn fiskveiðiaríð 1999/00 talin með í heildaraflahlutdeild.

Flutningur aflamarks

Tafla að neðan sýnir flutning aflamarks milli skipa fiskveiðiarín 2002/03 til 2004/05 og sundurliðun viðskiptanna 2004/05. Flutt aflamark sem hlutfall af heildaraflamarki hefur aukist verulega síðustu fiskveiðiar.

Flutningur aflahlutdeilda milli fiskiskipa fiskveiðiarín 2000/01 – 2004/05

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Þorskur	24,0%	23,4%	21,3%	19,9%	19,8%
Ýsa	17,1%	25,4%	23,1%	25,0%	30,7%
Ufsi	12,4%	21,9%	21,0%	17,4%	24,7%
Karfi	13,2%	15,3%	14,1%	18,6%	33,2%
Langa		29,5%	23,6%	22,9%	31,9%
Keila		34,4%	27,2%	27,4%	54,6%
Steinbítur	31,5%	26,4%	32,4%	25,6%	36,6%
Skötuselur		28,9%	48,9%	27,2%	27,4%
Grálúða	19,3%	20,8%	24,7%	17,3%	7,3%
Skarkoli	20,9%	16,9%	21,0%	15,2%	23,1%
Þykkvalúra	23,8%	29,5%	20,4%	18,4%	24,3%
Langlúra	12,4%	15,7%	7,2%	7,0%	6,0%
Sandkoli	39,4%	27,9%	28,5%	16,6%	24,8%
Skrápflúra	20,9%	27,8%	9,6%	30,0%	18,0%
Síld	37,8%	22,4%	17,1%	33,5%	18,7%
Loðna	12,6%	15,1%	11,7%	10,9%	16,7%
Humar	16,9%	18,8%	10,9%	27,6%	10,4%
Úthafsækja	23,5%	23,8%	30,3%	43,5%	32,1%

Hlutfall af heildaraflahlutdeild. Um veltutölur er að ræða.

Flutningur aflamarks fiskveiðiaríð 2004/05

	Fiskveiðiaríð 2004/05		Fiskveiðiaríð 2004/05 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 2003/04 Flutningur samtals	Fiskveiðiaríð 2002/03 Flutningur samtals
	Milli skipa í eigu sama aðila	Milli skipa í eigu óskyldra aðila			
Þorskur	30.148	61.316	91.463	88.182	72.816
Ýsa	20.141	34.529	54.670	39.148	25.245
Ufsi	20.885	23.261	44.147	31.031	26.707
Karfi	27.067	21.341	48.407	34.451	40.392
Langa	999	1.467	2.467	1.857	1.819
Keila	1.158	1.264	2.422	2.203	2.569
Steinbítur	2.428	10.649	13.076	12.136	13.032
Skötuselur	320	1.492	1.812	1.559	1.382
Grálúða	9.454	7.258	16.712	21.890	17.122
Skarkoli	873	3.506	4.379	4.062	3.884
Þykkvalúra	333	1.099	1.432	1.271	1.036
Langlúra	568	754	1.322	813	940
Sandkoli	1.114	2.503	3.617	4.370	3.875
Skrápflúra	1.136	4.007	5.142	4.326	5.229
Síld	32.160	23.175	55.335	66.536	65.805
Loðna	83.981	64.770	148.751	139.705	184.414
Humar	189	253	442	485	339
Úthafsækja	9.293	7.432	16.724	30.350	35.613
Innfjarðarrækja	0	100	100	344	471
Hörpudiskur	0	0	0	0	1.425

Ófangreindar tölur miðast við lestir. Aflamark miðast við slægðan fisk þar sem við á. Um veltutölur er að ræða.

AFLAHEFTI

Fiskistofu

Hér eru teknar saman bráðabirgðatölur um veiðar og afla Íslendinga á nýliðnu fiskveiðinári og samanburður gerður við fyrri fiskveiðinári. Þessar tölur kunna að breytast þegar endanlegar tölur Hagstofu um afla liggja fyrir síðar. Vakin er sérstök athygli á að aflatölurnar miðast við fiskveiðinári, þ.e. tímabilið 1. september ár hvert til 31. ágúst næsta ár.

F I S K I S T O F A

Ingólfsstræti 1 IS-101 Reykjavík

Sími: 569 7900 Fax: 569 7991

www.fiskistofa.is